



Fremsat den 28. januar 2010 af videnskabsministeren (Helge Sander)

Forslag

til

Lov om ændring af universitetsloven

(Nye rammer for universiteternes internationale samarbejder m.v.)

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 985 af 21. oktober 2009, foretages følgende ændringer:

1. § 3 affattes således:

»§ 3. Universitetet beslutter, hvilke forskningsbaserede uddannelser det vil udbyde inden for sine fagområder. Universitetets udbud efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 5, stk. 1, skal godkendes af Akkrediteringsrådet, jf. lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan dispensere fra kravet om godkendelse efter 2. pkt., hvis der er tale om en uddannelse, der udbydes som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus.

Stk. 2. Hvis en eksisterende uddannelse på et universitet ikke godkendes, eller godkendelsen bortfalder, jf. § 10 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser, kan det pågældende universitet ikke optage studerende på uddannelsen. Ministeren fastsætter en plan for, hvordan allerede optagne studerende på uddannelser nævnt i 1. pkt. kan færdiggøre deres uddannelsesforløb. Ministeren kan i den forbindelse pålægge andre universiteter at optage disse studerende eller at overtage ansvaret for uddannelsesforløbet på det pågældende universitet.

Stk. 3. Universitetets uddannelser efter stk. 1 kan alene udbydes i Danmark, jf. dog stk. 4, 5 og 7.

Stk. 4. Universitetet kan tilbyde studerende, som et individuelt valg og som et alternativ til at gennemføre en uddannelse i Danmark, at gennemføre dele af uddannelsen ved et eller flere udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter om gensidig udveksling.

Stk. 5. Universitetet kan i særlige tilfælde udbyde en uddannelse, hvor dele af uddannelsen ikke kan gennemføres i Danmark, men skal gennemføres ved et eller flere udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universi-

teter om gensidig udveksling (fællesuddannelse). Hvis der ikke er mulighed for gensidig udveksling, kan universitetet tillige i særlige tilfælde henlægge dele af en uddannelse til et universitet i udlandet (udlagt undervisning).

Stk. 6. Studerende, der er under uddannelse i medfør af stk. 4 og 5, følger, mens de er indskrevet på det udenlandske universitet, reglerne for det pågældende universitet og ikke reglerne fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 7. Universitetet kan i samarbejde med udenlandske universiteter udbyde uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 2, som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, hvor uddannelsens enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter.

Stk. 8. Aftalen efter stk. 7 skal indeholde bestemmelser om, at den enkelte studerende skal være optaget på uddannelsen ved et af de deltagende universiteter. Studerende, der er optaget ved det danske universitet, er i perioden, hvor de er indskrevet på et udenlandsk universitet, omfattet af reglerne for det udenlandske universitet, herunder om eventuel deltagerbetaling, og ikke regler fastsat i medfør af denne lov. Studerende, der er optaget ved et udenlandsk universitet, er i den periode, hvor de er indskrevet ved det danske universitet, omfattet af regler fastsat i medfør af denne lov, herunder om eventuel deltagerbetaling.

Stk. 9. Ministeren kan efter ansøgning fra et dansk universitet godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. Ministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for godkendelsen.

Stk. 10. Ministeren kan fastsætte regler om, at det danske universitet som led i en aftale efter stk. 4, stk. 5, 1. pkt., og stk. 7 kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på den pågældende uddannelse. Tilsvarende kan det danske universitet udstede eksamensbevis til en studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse, der er godkendt i medfør af stk. 9.

Stk. 11. Ministeren fastsætter nærmere regler for udbud og gennemførelse af uddannelsen efter stk. 4, 5, 7 og 9 samt for udstedelse af eksamensbevis efter stk. 10. Ministeren kan i regler fastsat i medfør af 1. pkt. fravige bestemmelserne i § 13 a, § 17, stk. 4, § 18, stk. 5 og 6, og § 34, stk. 1.«

2. I § 4 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Universiteterne kan indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen, jf. stk. 1, nr. 2 og 3.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

3. § 8, stk. 1, affattes således:

»Ministeren fastsætter generelle regler om uddannelse, herunder prøver, eksaminer og censur, jf. §§ 4 og 5, om titler, som er knyttet til uddannelse, jf. § 6, og om adgang til og optagelse på uddannelse. Ministeren fastsætter nærmere regler om klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksaminer, herunder om at omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter.«

4. I § 21, stk. 4, ændres »stk. 7« til: »stk. 9«.

5. Efter § 33 indsættes i *kapitel 5*:

»§ 33 a. Betegnelsen universitet eller tilsvarende betegnelse på andre sprog samt forkortelser heraf som forretningskendetegn og lignende i forbindelse med udøvelse af uddannelses- og universitetsvirksomhed må kun anvendes af universiteter omfattet af denne lov og af institutioner, som i medfør af anden lov er tillagt ret hertil.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse for:

- 1) udenlandske universiteter, som ifølge lovgivningen i det pågældende land eller i øvrigt er offentlig anerkendt,
- 2) udenlandske universiteter, der er anerkendt efter international aftale eller i aftalen har opnået retten til betegnelser efter stk. 1,
- 3) institutioner m.v., der i medfør af EU/EØS-reglerne i øvrigt har ret til at markedsføre sig her i landet under betegnelser efter stk. 1,
- 4) institutioner m.v. i Danmark, der i udlandet af en institution, der følger internationale principper for kvalitets sikring, er blevet godkendt til betegnelser efter stk. 1 eller har fået deres uddannelser godkendt som universitetsuddannelser.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2010.

Stk. 2. § 3, stk. 7, i lov om universiteter, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, finder tillige anvendelse for de uddannelser, der er godkendt af Europa-Kommissionen inden den 1. juli 2010, og som fortsat udbydes som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus.

Stk. 3. Institutioner, virksomheder eller lignende, der ved lovens ikrafttræden anvender en betegnelse i strid med § 33 a i lov om universiteter, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, skal senest fem år efter dette tidspunkt ophøre med at anvende betegnelsen.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund for lovforslaget
 - 1.1. Uddannelser
 - 1.1.1. EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus
 - 1.1.2. Udlagt undervisning
 - 1.1.3. Nye modeller for ph.d.-uddannelse
 - 1.2. Forskellige bestemmelser
 - 1.2.1. Klage over bedømmelsen af prøver
 - 1.2.2. Beskyttelse af brugen af betegnelsen universitet
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Uddannelser
 - 2.1.1. EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus
 - 2.1.2. Udlagt undervisning
 - 2.1.3. Nye modeller for ph.d.-uddannelse
 - 2.2. Forskellige bestemmelser
 - 2.2.1. Klage over bedømmelsen af prøver
 - 2.2.2. Beskyttelse af brugen af betegnelsen universitet
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Høring
9. Sammenfattende skema

1. Baggrunden for lovforslaget

De danske universiteter har allerede i dag et tæt samarbejde med de bedste universiteter i verden. For at disse samarbejder kan styrkes og udvikles, og for at de danske universiteter fortsat kan være forrest i udviklingen, er der behov for, at universiteternes muligheder for at deltage i internationale samarbejder til stadighed øges.

For at de danske universiteter kan indgå på lige fod med udenlandske universiteter i den stadig mere internationaliserede universitetssektor, er det desuden nødvendigt løbende at udvikle de juridiske rammer for universiteternes internationale virke.

Dette lovforslag er led i processen med at udvide danske universiteters muligheder for at engagere sig internationalt.

Hertil kommer ændringer om klage over bedømmelsen af prøver i afsnit 1.2.1. og beskyttelse af brugen af betegnelsen universitet i afsnit 1.2.2.

1.1. Uddannelser

1.1.1. EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus

Med ændring af universitetsloven fra 2005, jf. Folketingstidende 2004-05, forhandlingerne side 208, fik universiteterne bedre muligheder for at markere sig i den internationale konkurrence om forskningsbaseret uddannelse. Der blev åbnet mulighed for, at danske universiteter kunne indgå aftaler med udenlandske universiteter om gennemførelse af såkaldte "parallelforløb" og "fællesuddannelser", herunder aftaler om deltagelse i og udbud af Erasmus Mundus-uddannelser.

Den 1. februar 2008 fremlagde ministeren for videnskab, teknologi og udvikling en redegørelse til Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi om deltagerbetaling på universitetsuddannelser omfattet af en Erasmus Mundus-aftale. Redegørelsen konkluderede, at de danske regler for universiteternes deltagelse på nogle områder ikke er i fuld overensstemmelse med EU's bestemmelser for Erasmus Mundus-uddannelser. Derfor kan danske universiteter i visse tilfælde have vanskeligt ved at indgå aftale med udenlandske universiteter om deltagelse i udbud af Erasmus Mundus-uddannelser. På

denne baggrund blev der i februar 2008 nedsat en arbejdsgruppe, der skulle se på rammerne for danske universiteters deltagelse i uddannelser omfattet af en Erasmus Mundus-aftale. Arbejdsgruppen blev sammensat af repræsentanter fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Danske Universiteter og Danske Studerendes Fællesråd. Arbejdsgruppen afgav rapport til ministeren for videnskab, teknologi og udvikling i efteråret 2008.

På baggrund af anbefalingerne fra rapporten indgik regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) den 26. juni 2009 en politisk aftale med Socialdemokraterne om fremtidig regulering og finansiering af Erasmus Mundus-uddannelser, der udbydes som kandidatuddannelser i Danmark. Formålet med aftalen er at sikre, at Danmark fortsat kan deltage aktivt i internationalt samarbejde på uddannelsesområdet, og at danske studerendes internationale mobilitet fortsat kan fremmes. Derfor skal danske universiteter kunne indgå i samarbejde med andre europæiske universiteter om at udvikle og udbyde Erasmus Mundus-uddannelser inden for EU's programmer, og det skal være attraktivt for danske studerende at deltage i Erasmus Mundus-uddannelser. Aftalen sætter en ny ramme for reguleringen af danske universiteters deltagelse i og udbud af Erasmus Mundus-uddannelser.

Med lovforslaget åbnes der derfor mulighed for, at danske universiteter – ud over de eksisterende samarbejder i form af parallelforløb og fællesuddannelser – vil kunne indgå i en ny type af uddannelsessamarbejder med udenlandske universiteter, for så vidt angår udbud af kandidatuddannelser, som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus.

Aftaleparterne er enige om, at danske studerendes adgang til gratis videregående uddannelser er et afgørende princip for det danske uddannelsessystem. Med lovforslaget vil uddannelserne fremover blive finansieret via det danske taxametertilskud, for så vidt angår de uddannelsesdele, der gennemføres ved det danske universitet, og via udlandsstipendieordningen eller på anden måde, for så vidt angår eventuelle studieudgifter for de uddannelsesdele, der gennemføres ved de udenlandske universiteter. Aftalen forudsætter derfor også en ændring af lov om Statens Uddannelsesstøtte for så vidt angår reglerne om udlandsstipendier, som undervisningsministeren fremsætter i denne folketingssamling.

Med disse to lovforslag kan gratisprincippet fortsat efterleves for alle kvalificerede danske studerende, der ønsker at blive optaget på et dansk universitet for at gennemføre en Erasmus Mundus-uddannelse. Hvis det skulle vise sig ikke at være tilfældet, vil aftalepartierne tage spørgsmålet op løbende.

Betaling for videregående uddannelse varierer meget fra EU-land til EU-land, hvilket har vanskeliggjort gennemførelsen af Erasmus Mundus-uddannelserne. Det vil le imidlertid medføre en stor udgift for staten at lade princippet om gensidig udveksling og økonomisk balance bortfalde for alle øvrige typer internationale uddannelser. Aftalepartierne er derfor også enige om, at statens udgifter ved Erasmus Mundus-uddannelser fremover skal følges nøje, samt at Danmark samtidig skal arbejde for, at Erasmus Mundus-uddannelser for EU/EØS-borgere fremover i stedet bliver baseret på gensidig udveksling, som i forvejen er et bærende princip for internationalt uddannelsessamarbejde i Europa.

Aftalepartierne finder det endvidere relevant, at der på et senere tidspunkt foretages en samlet vurdering af de forskellige typer af internationale uddannelsessamarbejder, som danske universiteter kan indgå i, herunder en udredning af det retlige og økonomiske grundlag for disse samarbejder, samt hvor stor en andel af en uddannelse, der skal gennemføres i Danmark, for at den kan defineres som en dansk uddannelse.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i lov om universiteter § 3, stk. 1 og stk. 7, jf. forslagens § 1, nr. 1.

1.1.2. Udlagt undervisning

Endvidere giver lovforslaget universiteterne mulighed for at bestemme, at en del af en godkendt uddannelse ved universitetet i særlige tilfælde skal gennemføres ved et universitet i udlandet efter aftale mellem det danske universitet og det udenlandske universitet. Det drejer sig om de tilfælde, hvor den samlede uddannelse generelt vil få et højere kvalitetsniveau i forhold til en uddannelse, hvor al undervisning udbydes i Danmark, og hvor der ikke er mulighed for at indgå en aftale med det udenlandske universitet om gensidig udveksling, fordi der ikke er et udenlandsk behov for at modtage undervisning i Danmark. Ved begrebet udlagt undervisning forstås, at det danske universitet flytter en del af en uddannelses undervisning til udlandet. Det danske universitet er ansvarlig for undervisningen og fastsætter derfor også kravene til undervisningens indhold, eksamen m.v. Undervisningen i udlandet er særligt tilrettelagt for studerende, der er optaget på en dansk uddannelse.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i lov om universiteter § 3, stk. 5, jf. forslagens § 1, nr. 1.

1.1.3. Nye modeller for ph.d.-uddannelse

Siden 2005 er universiteternes samlede årlige optag til ph.d.-uddannelsen forøget væsentligt. Fra 2010 og fremover vil universiteterne i alt optage 2.400 ph.d.-studerende om året. Samtidig er der sket en øget internatio-

nalisering af uddannelses- og forskningsområdet. Konkurrencen om de dygtigste studerende er derfor skærpet.

Universiteterne efterspørger redskaber til at rekruttere de bedste danske og udenlandske studerende. Et middel er at rekruttere særligt kvalificerede studerende tidligt i deres uddannelsesforløb, sådan at de allerede under studiet får mulighed for at vælge en forskningskarriere. Med lovforslaget får universiteterne en generel mulighed for at indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen. Hidtil har universiteterne kun kunnet gøre det inden for visse rammer, for eksempel den såkaldte "4+4-ordning". Universiteterne får herefter mulighed for at rekruttere studerende, der har afsluttet en bacheloruddannelse, til en ph.d.-uddannelse. Det forudsættes, at universiteterne sikrer, at de studerende under forløbet også opnår en kandidatgrad.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i lov om universiteter § 4, stk. 4, jf. forslagets § 1, nr. 2.

1.2. Forskellige bestemmelser

1.2.1. Klage over bedømmelsen af prøver

Regeringen (Venstre og Det konservative Folkeparti) indgik den 2. april 2009 en politisk aftale med Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om justering af gymnasieformen. Aftalen vedrører blandt andet ændringer i det eksisterende prøve- og eksamenssystem i de gymnasiale uddannelser. Der lægges som en del af denne aftale op til, at klagereglerne ændres, sådan at en klage kan resultere i, at den endelige karakter er lavere end den først afgivne. Undervisningsministeriet har i et lovforslag, som er fremsat den 11. november 2009, foreslået, at denne ændring ikke begrænses til det gymnasiale område, men også omfatter andre uddannelser på Undervisningsministeriets område, herunder de videregående uddannelser. Formålet med ændringen er at sikre, at uddannelsesinstitutionerne træffer den materielle rigtige afgørelse i forbindelse med klager over forhold ved prøver og eksamen, således at klageren meddeles den korrekte karakter. Med dette lovforslag foreslås en tilsvarende ændring af klagereglerne, for så vidt angår uddannelser på Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings område, sådan at der sikres lige behandling af studerende på de videregående uddannelser uafhængigt af, hvilken uddannelse der er tale om.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i lov om universiteter § 8, stk. 1, jf. forslagets § 1, nr. 3.

1.2.2. Beskyttelse af brugen af betegnelsen universitet

Det foreslås, at betegnelsen universitet forbeholdes institutioner, der reelt udbyder kompetencegivende undervisning og uddannelse på dette niveau, sådan at studerende bedre kan overskue det voksende marked for udbud af uddannelser og ikke vildledes af underlødige tilbud. De institutioner, der herefter vil kunne bruge betegnelsen, vil primært være universiteterne omfattet af denne lov, udenlandske universiteter, der er anerkendte i deres hjemland og visse institutioner under Undervisningsministeriets område. For den nærmere afgrænsning henvises til de specielle bemærkninger til forslagets § 1, nr. 5. Forbuddet tager sigte på institutionernes markedsføring, og det vil være en betingelse, at markedsføringen er egnet til forveksling med uddannelses- eller universitetsvirksomhed, således vil forbuddet ikke ramme for eksempel en café med navnet "universitetscaféen".

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i lov om universiteter § 33 a, jf. forslagets § 1, nr. 5.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Uddannelser

2.1.1. EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus

I dag skal universiteternes aftaler med udenlandske universiteter om deltagelse i og udbud af Erasmus Mundus-uddannelser ske inden for rammerne af parallellforløb og fællesuddannelse. Universitetet skal tilrettelægge sit udbud af parallellforløb og fællesuddannelse sådan, at der er gensidighed og økonomisk balance med de udenlandske universiteter. Universitetet skal i sin aftale med de udenlandske universiteter samtidig sikre, at den studerende ikke pålægges studieafgifter af det eller de udenlandske universiteter – dog under forudsætning af, at den studerende ikke skal betale for tilsvarende ydelser efter reglerne i universitetsloven. Tilsvarende pålægges studerende fra udenlandske universiteter, der udveksles med danske studerende, ikke studieafgift under studieopholdet i Danmark, idet aftalerne om studiepladser til parallellforløb og fællesuddannelse forudsætter et gensidigt gratisprincip.

Erfaringerne fra den første runde af Erasmus Mundus-uddannelser 2004-2008 viser, at det har været vanskeligt for danske universiteter under de gældende danske regler at indgå i Erasmus Mundus-samarbejdet. Årsagen er, at Erasmus Mundus-samarbejdet ikke som de danske regler om universiteternes internationale uddannelses-samarbejde (parallellforløb og fællesuddannelse) er baseret på princippet om gensidig udveksling af studerende mellem universiteterne. Dette har baggrund i, at deltagelse i en Erasmus Mundus-uddannelse ikke er forbe-

holdt studerende, der i forvejen er optaget på de deltagende universiteter, men er åbent for udefra kommende studerende. Dertil kommer, at de studerende har valgfrihed med hensyn til, hvordan de vil sammensætte deres studieforløb, og dermed ved hvilke universiteter de vil gennemføre de enkelte studieforløb. Erasmus Mundus-samarbejdet er normalt organiseret således, at de studerende under studieophold ved et universitet følger de uddannelsesregler, der gælder i det pågældende land, herunder betalingsregler.

Med forslaget bliver det muligt for de danske universiteter at indgå aftale med udenlandske universiteter om deltagelse i og udbud af Erasmus Mundus-uddannelser, der er godkendt af EU-Kommissionen, og som udbydes som kandidatuddannelser efter universitetsloven, uden at der stilles krav om gensidig udveksling.

Erasmus Mundus-uddannelser vil med forslaget fremover blive definerede som selvstændige kandidatuddannelser, der udbydes som led i de nye EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, og hvor det danske universitet i sin aftale med de udenlandske universiteter selv beslutter, hvor mange ECTS-point af disse kandidatuddannelser der skal gennemføres ved det danske universitet. De deltagende universiteter i samarbejdet fastlægger det samlede studieprogram for uddannelsen, herunder dettes kvalitet og relevans for det globale arbejdsmarked og i tilknytning hertil, hvilke konkrete krav til bacheloruddannelsen der skal opfyldes for at kunne blive optaget på disse kandidatuddannelser.

Efter forslaget kan danske universiteter kun udbyde uddannelserne inden for EU's studieprogram om Erasmus Mundus, hvis uddannelserne inden godkendelsen bliver kvalitetssikret efter de fælles europæiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring, herunder akkreditering. For at sikre at uddannelserne ikke skal kvalitetssikres i alle de deltagende lande, lægges der for Danmarks vedkommende op til, at det samlede studieprogram skal kvalitetssikres af ét kvalitetssikringsorgan.

De gældende regler om parallelforløb og fællesuddannelse vil fortsat finde anvendelse på andre internationale uddannelsessamarbejder.

Universiteterne har allerede efter de eksisterende regler mulighed for at tilrettelægge ph.d.-uddannelser i samarbejde med udenlandske universiteter. Det fremgår af universitetslovens § 3, stk. 1 og 3, at bachelor-, kandidat- og masteruddannelser alene udbydes i Danmark. Denne begrænsning gælder ikke for ph.d.-uddannelserne, der heller ikke er omfattet af kravet om godkendelse af Akkrediteringsrådet.

Universiteterne har således allerede mulighed for at udbyde ph.d.-uddannelser i samarbejde med udenland-

ske universiteter. I forbindelse med blandt andet de nye EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, er det hensigten, at ph.d.-studerende skal kunne opnå en dobbeltgrad. Det er hensigten, at ministeren med hjemmel i § 8, stk. 1, vil gøre det muligt for universiteterne at indgå i samarbejder om at udstede dobbeltgrader.

2.1.2. Udlagt undervisning

Flere universiteter har tilkendegivet, at det ud fra en kvalitetsmæssig synsvinkel vil være en fordel at udbyde godkendte, danske uddannelser, hvor den studerende skal gennemføre en del af undervisningen i udlandet i form af såkaldt "udlagt undervisning". I disse tilfælde har de udenlandske universiteter normalt ingen interesse i studiepladser ved universitetet i Danmark, og de fag, som de danske studerende skal have i udlandet, findes ikke nødvendigvis som almindelige universitetsfag. Det vil derfor ikke være muligt at udbyde disse uddannelser med gensidig udveksling.

Det drejer sig eksempelvis om visse sproguddannelser, herunder kinesisk, hvor det på grund af sprogets vanskelighed er fagligt relevant, at en del af undervisningen flyttes til et universitet i udlandet, det vil sige ved et universitet, hvor der er mulighed for at få bedre sproglige færdigheder og kendskab til kulturen i de lande, hvor sproget tales. Det danske universitet vil således kunne udlægge en del af en uddannelses undervisning til udlandet, men det danske universitet vil fortsat være ansvarlig for undervisningen og fastsætte kravene til undervisningens indhold, eksamen m.v. Det foreslås derfor, at de danske universiteter i særlige tilfælde får mulighed for at bestemme, at en del af en godkendt uddannelse ved universitetet skal gennemføres ved et universitet i udlandet efter aftale mellem det danske universitet og det udenlandske universitet. I aftalen skal sikres, at det danske universitet betaler for undervisningen ved det udenlandske universitet, sådan at de studerende ikke pålægges nogen form for studieafgifter. Det danske universitet oppebærer taxametertilskud til hele uddannelsen og anvender tilskuddet til at afholde udgifter i forbindelse med undervisningen ved det udenlandske universitet.

2.1.3. Nye modeller for ph.d.-uddannelse

Universiteterne har allerede på nuværende tidspunkt mulighed for at indskrive ph.d.-studerende et år inden, de afslutter kandidatuddannelsen, den såkaldte "4+4-ordning". Denne mulighed forstærker universiteternes mulighed for at tiltrække såvel danske som udenlandske studerende. Der har fra universiteternes side været ønske om at udvide denne fleksibilitet yderligere, sådan at ind-

skrivning på ph.d.-uddannelsen allerede kunne ske samtidig med indskrivning på kandidatuddannelsen.

Med forslaget får universiteterne en generel mulighed for at indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen. Dette giver universiteterne mulighed for at rekruttere studerende, der har afsluttet en bacheloruddannelse, til en ph.d.-uddannelse. Den nye fleksibilitet vil også give universiteterne bedre muligheder for at arbejde med at kvalitetsudvikle ph.d.-uddannelsen, da der i højere grad kan arbejdes med forskellige måder at tilrettelægge uddannelsen på.

Muligheden for at anvende flere modeller i forbindelse med et ph.d.-forløb giver universiteterne mulighed for at tilrettelægge specielle forløb for de studerende, som er indskrevet sideløbende på en kandidat- og ph.d.-uddannelse med fokus på gennemførelsen af ph.d.-uddannelsen.

2.2. Forskellige bestemmelser

2.2.1. Klage over bedømmelsen af prøver

Der har i mange år været fælles klageregler for de studerende på de videregående uddannelser på såvel Undervisningsministeriets som Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings område, og dette bør fortsat være tilfældet, da det er de samme hensyn, som gør sig gældende for de forskellige videregående uddannelser. Det bemærkes i den forbindelse, at flere universiteter i medfør af universitetslovens § 7 også er godkendt til at udbyde uddannelser efter regler fastsat af en anden minister, herunder undervisningsministeren. Derfor vil det være uhensigtsmæssigt, hvis retstilstanden for de studerende på dette centrale område skulle være forskellig. Retstilstanden på klageområdet foreslås derfor også ændret for uddannelserne omfattet af universitetsloven. Forslaget er således udarbejdet i overensstemmelse med Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Behandling af klager over bedømmelse af prøver), der er fremsat i Folketinget den 11. november 2009, jf. lovforslag nr. L 58, og vil få den konsekvens, at karakteren som noget nyt både kan sættes op og ned ved en klage eller anke over en faglig bedømmelse.

For forslaget om mulighed for nedsættelse af en karakter ved klage taler en forventning om en højere grad af bevidsthed hos den studerende om, at det ikke er omkostningsfrit at klage. Det er i den forbindelse helt centralt, at den endelige afgørelse er materielt korrekt, sådan at der gives en karakter, som reelt svarer til den studerendes præstation ved eksamen.

Det fremgår af de gældende regler, at en klage eller anke over eksamen ikke kan resultere i en lavere bedømmelse end den oprindeligt givne, jf. § 43 og § 52 i eksamensbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 867 af 19. august 2004). Når lovændringen er vedtaget, skal de nærmere regler derfor udmøntes ved en ændring af reglerne i eksamensbekendtgørelsen. Det er samtidig hensigten at udmønte de ændrede klageregler på en sådan måde, at der skabes sikkerhed for, at potentielle klagere kender deres rettigheder i henhold til forvaltningsloven og forvaltningsretten i øvrigt, jf. bemærkningerne til universitetslovens § 1, stk. 2. Dette skyldes ikke mindst, at en klager gennem sin klage kan risikere at blive stillet ringere end før afgivelse af klagen.

2.2.2. Beskyttelse af brugen af betegnelsen universitet

Med forslaget begrænses anvendelsen af universitetsbetegnelsen til universiteter omfattet af universitetsloven og andre institutioner, der har hjemmel hertil i lovgivning. Forbuddet berører således ikke institutioner på Undervisningsministeriets område, der allerede ved lov har fået mulighed for eksempel at anvende betegnelsen "university college". Tilsvarende vil forbuddet ikke omfatte udenlandske universiteter, der er anerkendte i deres hjemland. For den nærmere afgrænsning henvises til de specielle bemærkninger til forslagets § 1, nr. 5.

For at sikre en effektiv beskyttelse omfattes også oversættelser af betegnelsen universitet, eksempelvis "university" eller tilsvarende oversættelser på andre sprog. Der er altså tale om en beskyttelse af betegnelsen gennem et forbud mod en bredere anvendelse af universitetsbetegnelsen.

Kun når der er tale om en situation, hvor en institutions eller virksomheds titel er egnet til forveksling med egentlig universitetsvirksomhed, vil denne være omfattet af forbuddet. En boghandel eller cafe vil således ikke være afskåret fra at anvende betegnelsen "universitetsboghandel" eller "universitetscaféen".

Der foreslås indsat en femårig overgangsperiode fra lovens ikrafttræden sådan, at allerede eksisterende institutioner eller virksomheder, der i dag udøver uddannelses- og undervisningsvirksomhed under betegnelsen "universitet", får en rimelig tid til at indrette deres virksomhed under et andet navn. Overgangsperioden er indsat af hensyn til de berørte virksomheders ejendomsretlige beskyttelse efter grundlovens § 73. Det er almindeligt antaget, at ejendomsbegrebet efter bestemmelsen omfatter udøvelse af virksomhed af privatretlig karakter og beskytter mod ekspropriative indgreb (indgreb der har karakter af afståelse), medmindre dette kan

begrundes i hensynet til almenvellet og gennemføres ved lov og mod fuld erstatning. Det er vurderingen, at forbuddet, ikke har en intensitet, som medfører, at indgrebet i den ejendomsretlige beskyttelse for de berørte virksomheder m.v. kan karakteriseres som ekspropriativt. Der er i den forbindelse lagt vægt på intensiteten af indgrebet, idet forbuddet alene opstiller et markedsføringskrav, men i øvrigt ikke tilsigter at regulere virksomhedernes økonomiske virke. Således kan berørte virksomheder fortsætte udbud af kursus- og uddannelsesvirksomhed, blot dette sker under et andet navn. Idet det ikke kan udelukkes, at forbuddet i helt særlige tilfælde kan være særlig økonomisk byrdefuld for en berørt virksomhed eller lignende, imødekommes denne situation med indsættelsen af den 5-årige overgangsperiode, således at virksomheder og institutioner får en rimelig tid til at tilpasse deres markedsføring til et nyt navn og brand. Længden på overgangsperioden er endvidere fastsat under hensyn til længden af et fuldt kandidatuddannelsesforløb, sådan at allerede optagne studerende vil kunne færdiggøre den uddannelse, de er blevet stillet i udsigt af den pågældende udbyder efter de nugældende regler.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslagets § 1, nr. 5, som inden for et nærmere afgrænset område beskytter universitetsbetegnelsen i markedsføringsøjemed, indebærer, at virksomheder og institutioner, der bruger universitetsbetegnelsen uden at tilbyde kompetencegivende undervisning, over en fem-årig periode skal ændre deres titelbetegnelse og derved bruge ressourcer til fornyet markedsføring og opbygning af nyt brand. På grund af den foreslåede femårige overgangsperiode er det vurderingen, at lovforslaget kun får begrænset betydning for de udbydere, der måtte være i dag.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslagets § 1, nr. 5, beskytter borgerne mod uddannelsesstilbud fra underlødige udbydere, der markedsfører uddannelsen som en universitetsuddannelse. Sådan får borgerne et bedre overblik over uddannelsesmarkedet og stilles bedre i forhold til de valg, de træffer i den forbindelse.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Bestemmelsen om Erasmus Mundus imødekommer universiteternes muligheder for at deltage i EU-programmer.

Det er vurderingen, at forbuddet i forslagets § 1, nr. 5, udgør en teknisk forskrift til regulering af tjenesteydelser i informationssamfundet, omfattet af EU-direktiv 98/34, artikel 2, nr. 2, (Informationsproceduredirektivet) som ændret ved EU-direktiv 98/48 artikel 1, nr. 2, litra a. Dette betyder, at forslaget skal notificeres til Europa-Kommissionen, jf. EF-direktiv 98/38 artikel 8, stk. 1. Lovforslaget skal derefter afvente en notifikationsperiode (stand-still periode) på op til fire måneder, inden lovforslaget kan endeligt vedtages, jf. direktivet artikel 9, stk. 1, som ændret ved EU-direktiv 98/48 artikel 1, nr. 5.

Endvidere er det vurderingen, at forbuddet udgør en restriktion i retten til etablering efter TEUF art. 49, men at lovforslagets formål og opbygning kan begrundes og er proportional i forhold til regler og domspraksis efter TEUF art. 49. På den anden side kan samme hensyn ikke begrundes efter gældende EU-regler for udbydere af midlertidige tjenesteydelser, hvorfor disse bliver undtaget fra lovforslagets anvendelsesområde.

8. Høring

Lovforslaget har været i høring hos:

Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Handelshøjskolen i København, IT-Universitetet i København, ACE Denmark – Akkrediteringsinstitutionen, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikernes Centralorganisation, Danish Institute for Study Abroad, Danmarks Konservative Studerende, Danmarks Liberale Studerende, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Fagligt Fælles Forbund, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, Frit Forum – Socialdemokratiske Studerende, HK/Stat, Ingeniørforeningen i Danmark, Koordinationsudvalget for Forskning, Rigsrevisionen, Rådet for Teknologi og Innovation, Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte og Udlændingesservice.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslagets § 1, nr. 5, som inden for et nærmere afgrænset område beskytter universitetsbetegnelsen i markedsføringsøjemed, indebærer, at virksomheder og institutioner, der bruger universitetsbetegnelsen uden at tilbyde kompetencegivende undervisning, over en femårig periode skal ændre deres titelbetegnelse og derved bruge ressourcer til fornyet markedsføring og opbygning af nyt brand. På grund af den foreslåede femårige overgangsperiode er det vurderingen, at lovforslaget kun får begrænset betydning for de udbydere, der måtte være i dag.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslagets § 1, nr. 5, beskytter borgerne mod uddannelses tilbud fra underlødige udbydere, der markedsfører uddannelsen som en universitetsuddannelse. Sådan får borgerne et bedre overblik over uddannelsesmarkedet og stilles bedre i forhold til de valg, de træffer i den forbindelse.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Bestemmelsen om Erasmus Mundus imødekommer universiteternes muligheder for at deltage i EU-programmer. Desuden er det vurderingen, at forbuddet i forslagens § 1, nr. 5, udgør en teknisk forskrift i henhold til EU-direktiv 98/34 (Informationsprocedure-direktivet). Dette betyder, at forslaget skal notificeres til Europa-Kommissionen, jf. direktivets artikel 8, og at lovforslaget ikke kan vedtages, før notificeringen er afsluttet, jf. direktivets artikel 9. Derudover indeholder forslagens § 1, nr. 5, overvejelser vedrørende forslagens forenelighed med retten til etablering efter TEUF art. 49. Lovforslaget undtages endvidere i forhold til udbydere af midlertidig tjenesteydere/ydelse som følge af den særlige EU-regulering på dette område.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

De danske universiteter kan efter det foreslåede stk. 1 i samarbejde med udenlandske universiteter udbyde Erasmus Mundus-uddannelser som kandidatuddannelse, hvis uddannelsen inden ansøgning om EU-

godkendelsen er godkendt efter regler for godkendelse af uddannelser i Danmark.

Akkrediteringsrådet akkrediterer og godkender uddannelser, der udbydes i Danmark efter universitetsloven, jf. § 5, stk. 1, og § 10, stk. 1, i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. For at sikre at uddannelsen for Danmarks vedkommende kun skal kvalitetssikres af én kvalitetssikringsinstitution, foreslås det, at ministeren kan dispensere fra de gældende regler om akkreditering og godkendelse af en kandidatuddannelse, der udbydes som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus.

De deltagende universiteter kan aftale, at uddannelsen skal kvalitetssikres, herunder akkrediteres, af Akkrediteringsrådet eller af en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution, hvis denne følger de europæiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring, herunder akkreditering, og har dokumenteret dette ved at være optaget i det europæiske register for kvalitetssikringsinstitutioner (European Quality Assurance Register, EQAR).

Når uddannelsen kvalitetssikres af Akkrediteringsrådet, vil uddannelsen også efterfølgende skulle godkendes af rådet efter de gældende regler, jf. § 10, stk. 1, i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. Dispensationen vil således kun blive anvendt, når uddannelsen kvalitetssikres af en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution, og i disse tilfælde vil uddannelsen efterfølgende skulle godkendes af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling efter de gældende regler herfor. Uddannelsens godkendelse gælder for den samme periode som kvalitetssikringen, herunder akkrediteringen, gælder for. Herefter vil uddannelsen skulle kvalitetssikres, herunder akkrediteres, på ny og efterfølgende godkendes.

Akkrediteringsrådets akkreditering af uddannelsen består af en faglig vurdering ud fra centralt fastsatte kriterier for kvalitet og relevans. Vurderingen af relevans sker i forhold til såvel det globale som det danske arbejdsmarked.

Det foreslåede *stk. 2* er en uændret videreførelse af den gældende § 3, stk. 2.

Det foreslåede *stk. 3* er en konsekvensrettelse som følge af det foreslåede nye § 3, stk. 7, om uddannelser omfattet af EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus.

Det foreslåede *stk. 4* er en uændret videreførelse af den gældende § 3, stk. 4.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 5, 1. pkt.*, viderefører de gældende regler om fællesuddannelse.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 5, 2. pkt.*, giver herudover mulighed for, at universitetet i særlige tilfæl-

de kan udbyde sine godkendte, danske uddannelser med udlagt undervisning i udlandet efter aftale med et udenlandsk universitet eller en uddannelsesinstitution med undervisning på universitetsniveau, men uden gensidig udveksling. Det indebærer således, at den studerende som led i gennemførelsen af den samlede uddannelse skal gennemføre en del af undervisningen i udlandet. Forslaget skal medvirke til at højne den faglige kvalitet af uddannelsen. Det kunne eksempelvis dreje sig om visse sproguddannelser, for eksempel kinesisk, hvor det på grund af sprogets vanskelighed vil være fagligt relevant, at en del af undervisningen foregår i udlandet, det vil sige ved et universitet, hvor der er mulighed for at få forbedrede sproglige færdigheder og kulturelt kendskab. Det foreslås imidlertid, at bestemmelsen også kan anvendes i andre særlige tilfælde, det vil sige i tilfælde hvor den samlede uddannelse generelt vil få et højere kvalitetsniveau set i forhold til en uddannelse, hvor al undervisning udbydes i Danmark. Det drejer sig særligt om fag, hvor det er vanskeligt at rekruttere tilstrækkeligt kvalificerede undervisere inden for et fagområde, men kan også være relevant i de tilfælde, hvor det udenlandske universitet kan levere en særlig kvalificeret undervisning.

Udlagt undervisning indebærer, at det danske universitet får mulighed for at beslutte, at en del af en allerede godkendt dansk uddannelses undervisning flyttes til udlandet. I det omfang en uddannelses indhold ændres væsentligt, må universitetet konkret vurdere, om der er tale om en så væsentlig ændring, at uddannelsen skal nyakkrediteres. Hvis der er tale om en ny uddannelse, vil eventuel udlagt undervisning indgå som en del af akkrediterings- og godkendelsesproceduren. Spørgsmålet om akkreditering vedrører derfor ikke specielt udlagt undervisning, men gør sig altid gældende, hvis universitetet vil ændre en allerede godkendt uddannelse.

I aftalen med det udenlandske universitet skal det sikres, at det er det danske universitet, som betaler for undervisningen i udlandet, og at den studerende ikke pålægges nogen form for studieafgift. Det danske universitet oppebærer taxametertilskud til hele uddannelsen og anvender dette til at afholde udgifter i forbindelse med undervisningen ved det udenlandske universitet. Universitetet skal ved vurderingen af nytteværdien ved udlagt undervisning blandt andet også inddrage hensynet til de studerendes økonomi og deres retssikkerhed det pågældende sted. Dette vil komme til at fremgå af de regler, ministeren vil fastsætte i medfør af lovens § 3, stk. 11, og som svarer til de regler, ministeren har fastsat for fællesuddannelse.

Det forventes, at ministeren i medfør af bemyndigelsen i forslaget § 1, nr. 1, stk. 11, vil fastsætte, at det

alene er bachelor- og kandidatuddannelser, der kan udbydes med udlagt undervisning. Det forventes endvidere, at ministeren vil fastsætte, at det højst er op til 60 ECTS-point af undervisningen på en bacheloruddannelse og op til 30-ECTS-point af undervisningen på en kandidatuddannelse, der kan udlægges ved et udenlandsk universitet. Det skal tillige fremgå af uddannelsens studieordning, hvorledes de uddannelsesdele, som skal gennemføres i udlandet, skal placeres, og omfanget af ECTS-point skal angives.

I modsætning til en fællesuddannelse vil den studerende ved gennemførelse af den udlagte undervisning i udlandet følge de danske uddannelsesregler, det vil sige de regler, som ministeren har udstedt i medfør af universitetsloven. Tilsvarende vil gælde for de interne uddannelsesregler, som universitetet har fastsat om uddannelsens faglige indhold m.v. Det er derimod tanken, at det er det udenlandske universitets anstaltsanordninger, der skal gælde, når studerende gennemfører udlagt undervisning i udlandet.

Det foreslåede *stk. 6* er en uændret videreførelse af den gældende § 3, *stk. 6*.

Bestemmelsen efter det foreslåede *stk. 7* vil give danske universiteter mulighed for at kunne indgå i en ny type af uddannelsessamarbejder med udenlandske universiteter, for så vidt angår udbud af kandidatuddannelser, der udbydes som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus. Det er en betingelse, at de pågældende uddannelser får tilskud fra EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus som et "Erasmus Mundus Masters Course (EMMC)" eller er tildelt et "Erasmus Mundus Brand Name (EMBN)".

Efter bestemmelsen kan danske universiteter udbyde disse europæiske kandidatuddannelser uden krav om gensidig udveksling. Der stilles heller ikke krav om, hvor mange ECTS-point af uddannelsen der skal være gennemført ved det danske universitet. I sin aftale med de udenlandske universiteter beslutter det danske universitet derfor selv, hvor mange ECTS-point af disse uddannelser der skal gennemføres ved det danske universitet, for at universitetet vil udstede et eksamensbevis for hele uddannelsen.

Med forslaget bliver det muligt for de danske universiteter at indgå aftale med udenlandske universiteter om deltagelse i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus. Erasmus Mundus-uddannelser udbydes som kandidatuddannelser efter universitetsloven, men uden at der stilles krav om gensidig udveksling. Finansiering af de dele af uddannelsen, der gennemføres ved et dansk universitet, vil følge reglerne i universitetsloven og regler fastsat i medfør af denne lov, det vil sige uden deltager-

betaling for så vidt angår studerende, der efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller internationale aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske statsborgere til gratis uddannelse. Samtidig forventes det derfor, at ministeren i medfør af den gældende bemyndigelse i universitetslovens § 19, *stk. 5*, vil fastsætte, at disse studerende kan udløse aktivitetsbestemte tilskud for de dele af en Erasmus Mundus-kandidatuddannelse, som de gennemfører ved et dansk universitet, selv om de ikke er udvekslet som led i en aftale om gensidig udveksling.

De dele af kandidatuddannelsen, der gennemføres ved de udenlandske universiteter, vil derimod skulle finansieres efter dette universitets regler. Danske statsborgere m.fl., der er berettiget til at oppebære Statens Uddannelsesstøtte, kan få eventuelle studieafgifter i udlandet betalt via udlandsstipendieordningen. Derfor forventes det, at ministeren i medfør af forslagets § 1, *nr. 1, stk. 11*, vil fastsætte, at de danske universiteter ikke må indgå aftale med udenlandske universiteter, som opkræver studieafgifter, der overstiger det danske udlandsstipendium.

Erasmus Mundus-uddannelser vil med forslaget fremover blive definerede som selvstændige kandidatuddannelser, der udbydes med tilskud fra EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus som et "Erasmus Mundus Masters Course (EMMC)" eller er tildelt et "Erasmus Mundus Brand Name (EMBN)", og hvor det danske universitet i sin aftale med de udenlandske universiteter selv beslutter, hvor mange ECTS-point af disse kandidatuddannelser der skal gennemføres ved det danske universitet. De deltagende universiteter i samarbejdet fastlægger det samlede studieprogram for uddannelsen, herunder dets kvalitet og relevans for det globale arbejdsmarked, og i tilknytning hertil, hvilke konkrete krav til bacheloruddannelsen der skal opfyldes for at kunne blive optaget på disse kandidatuddannelser.

Efter forslaget kan danske universiteter kun udbyde kandidatuddannelserne inden for EU's studieprogram om Erasmus Mundus, hvis uddannelserne inden EU-godkendelsen bliver kvalitetssikret efter de fælles europæiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring, herunder akkreditering. For at sikre at uddannelserne ikke skal kvalitetssikres i alle de deltagende lande, lægges der op til, at det samlede studieprogram for Danmarks vedkommende skal kvalitetssikres af ét kvalitetssikringsorgan, jf. forslagets § 3, *stk. 1, 3. pkt.*

Danske universiteter vil fortsat kunne indgå aftale med udenlandske universiteter om deltagelse i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, der udbydes som masteruddannelser efter universitetsloven, men disse samarbejder vil ikke kunne omfattes af udlandsstipen-

dieordningen og vil derfor fortsat følge de gældende regler om parallellforløb og fællesuddannelser og hermed krav om gensidig udveksling.

Efter det foreslåede *stk. 8* skal det danske universitet i sin aftale med de udenlandske universiteter sikre, at den enkelte studerende skal være optaget på uddannelsen ved et af de deltagende universiteter. Det optagende universitet vil have det overordnede ansvar for, at den studerende kan gennemføre hele uddannelsen, og ansvaret for at udstede et eksamensbevis og tildele en grad. Det forventes, at ministeren i medfør af bemyndigelsen i forslaget § 1, nr. 1, *stk. 11*, vil fastsætte, at det påhviler det danske universitet at orientere de optagne studerende om de bestemmelser, der gælder for uddannelsen i sin helhed samt de studie- og eksamensregler, som gælder for de uddannelsesdele, der skal gennemføres ved de udenlandske universiteter.

For den del af uddannelsen, der gennemføres i udlandet, finder de regler, der er fastsat for universitetsuddannelser, der udbydes i Danmark, herunder om eventuel deltagerbetaling, ikke anvendelse. Det er det pågældende universitets, herunder det pågældende land, regler på området, der gælder for den udenlandske del. Det bemærkes, at udlandsstipendiet alene kan anvendes til at betale eventuelle studieudgifter for den del af uddannelsen, der gennemføres i udlandet, og som de udenlandske universiteter måtte opkræve.

Den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark, finansieres alene via det danske taxametertilskud for EU/EØS-studerende. Det danske universitet kan derfor ikke af disse studerende opkræve nogen form for gebyr eller lignende til finansiering af den danske del af uddannelsen eller få andel i gebyrer eller lignende, som udenlandske universiteter opkræver for den del af uddannelsen, der gennemføres i udlandet.

Adgang og optag til en uddannelse, der gennemføres efter forslaget § 1, nr. 1, *stk. 7*, følger reglerne for de danske uddannelser. Disse regler er dog ikke til hinder for, at det danske universitet drøfter og aftaler med de udenlandske universiteter, hvilke konkrete adgangskrav den studerende skal have opfyldt på bacheloruddannelsen for at kunne blive optaget på kandidatuddannelsen, og hvor mange studerende det enkelte universitet skal optage. Hvis det enkelte universitet har flere ansøgere, der opfylder adgangskravene, end der er studiepladser til rådighed ved universitetet, optages de bedst kvalificerede. Afviste ansøgere ved et universitet kan eventuelt henvises til optagelse ved et af de andre universiteter.

Studerende, der som led i en aftale efter forslaget § 1, nr. 1, *stk. 8*, er optaget på uddannelsen ved det udenlandske universitet, indskrives under uddannelsesforløb

bet i Danmark alene til de pågældende uddannelsesdele som gæstestuderende.

Det foreslåede *stk. 9* er en uændret videreførelse af den gældende § 3, *stk. 7*.

Efter det foreslåede *stk. 10* forventes det, at ministeren vil fastsætte, at hvis mindst 1/3 af Erasmus Mundus-kandidatuddannelsens ECTS-point er gennemført ved det danske universitet, og hvis denne del af uddannelsen efter universitetets faglige vurdering kan give merit ind i en dansk kandidatuddannelse, kan universitetet tillige udstede et dansk eksamensbevis og tildele den tilsvarende latinske kandidatbetegnelse. Det forventes dog, at ministeren vil fastsætte krav om gensidighed, hvis studerende optaget på et universitet i udlandet skal kunne tildeles et dansk kandidatbevis ud over et "Erasmus Mundus-eksamensbevis", jf. forslaget til § 1, nr. 1, *stk. 11*. Det vil kunne indebære, at studerende optaget på en Erasmus Mundus-uddannelse ved et dansk universitet i visse tilfælde kan erhverve flere eksamensbeviser.

Ministeren vil i medfør af det foreslåede *stk. 11* præcisere, at for de dele af en Erasmus Mundus-kandidatuddannelse, der foregår ved et udenlandsk universitet, gælder reglerne for det pågældende universitet, herunder om eventuel deltagerbetaling, jf. forslaget § 1, nr. 1, *stk. 8*. Derfor vil de opgaver, der er pålagt institutlederen, studielederen og studienævnet, for så vidt angår tilrettelæggelse og kvalitetssikring af Erasmus Mundus-kandidatuddannelse og undervisningen, efter universitetslovens § 17, *stk. 4*, § 18, *stk. 5* og 6, ej heller fuldt ud kunne bringes i anvendelse for disse uddannelser. Tilsvarende kan det være vanskeligt for ministeriet at behandle klager over retlige spørgsmål efter universitetslovens § 34, *stk. 1*, for de dele af Erasmus Mundus-kandidatuddannelsen, der foregår ved et udenlandsk universitet.

Dette svarer til det princip, som allerede følger reglerne om parallellforløb og fællesuddannelse, således som de er udmøntet i bekendtgørelse nr. 931 af 5. oktober 2005, og som det er tanken at videreføre uændret.

Samtidig vil det være vanskeligt for universitetet at sikre dialog mellem et aftagerpanel og universitetet efter universitetslovens § 13 a, der blev indsat ved ændring af universitetsloven i 2007, jf. lov nr. 567 af 6. juni 2007, for de dele af en Erasmus Mundus-kandidatuddannelse og de dele af en dansk uddannelse i form af parallellforløb og fællesuddannelse, der foregår ved et udenlandsk universitet.

Parallelt til de gældende regler for parallellforløb og fællesuddannelse er det også tanken, for så vidt angår Erasmus Mundus-kandidatuddannelser, at fravige visse regler om uddannelse i de bekendtgørelser, der er udstedt med hjemmel i universitetsloven, for eksempel regler

om, at mindst 1/3 af en uddannelse skal dokumenteres ved eksterne prøver, og at karakterer gives efter 7-trinsskalaen.

Det forventes, at ministeren som noget nyt vil fastsætte, at det danske universitet som led i en gensidig aftale med de udenlandske universiteter kan udstede et særligt kandidatbevis for uddannelser omfattet af en Erasmus Mundus-aftale. Herved får universiteterne mulighed for at udstede et særligt "Erasmus Mundus-eksamensbevis", hvor universitetet benytter de engelsksprogede betegnelser: Master of Arts (MA) og Master of Science (MSc) efterfulgt af en fagbetegnelse på engelsk. For så vidt angår muligheden for at opnå en traditionel dansk kandidatgrad med en latinsk titel, henvises til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 1, stk. 10.

Ministeren vil i medfør af bestemmelsen tillige fastsætte regler om udlagt undervisning, jf. bemærkningerne til stk. 5. Ministeren vil fastsætte, at studerende ved gennemførelse af den udlagte undervisning i udlandet følger de danske uddannelsesregler. Det forventes også, at ministeren vil fastsætte, at udbud af en uddannelse, hvori indgår udlagt undervisning ved et udenlandsk universitet, skal annonceres tydeligt, så kommende studerende, inden de søger optagelse, er bekendt med, at de skal gennemføre en del af uddannelsen i udlandet. Som følge heraf vil udlagt undervisning i udlandet kun kunne blive obligatorisk for nye studerende, der optages på uddannelsen, men også i disse tilfælde forventes det, at der kan opstå situationer, hvor den studerende af private grunde ikke har mulighed for at forlade Danmark eller rejse til det pågældende land. Ministeren påtænker derfor også at fastsætte, at universitetet skal dispensere fra kravet om, at den studerende skal gennemføre en del af uddannelsen i udlandet, hvis der foreligger usædvanlige forhold, det vil sige forhold vedrørende den enkelte studerende som for eksempel sygdom og lignende, og i disse tilfælde skal universitetet tilbyde alternativ undervisning i Danmark.

Til nr. 2

En ph.d.-uddannelse er normalt tilrettelagt som tre års heltidsstudier, men kan efter regler fastsat af universitetet tilrettelægges som deltidssstudier, for eksempel når forskeruddannelse omhandler programmer med tilknytning til et erhvervsområde eller en profession, således at den ph.d.-studerende under forskeruddannelsesforløbet bevarer tilknytning til erhvervsområdet/professionen. Adgang til ph.d.-uddannelsen skal niveaumæssigt baseres på et gennemført kandidatstudium eller tilsvarende. Studerende, der endnu ikke har afsluttet en uddannelse svarende til en kandidatuddannelse, kan som hidtil ind-

skrives som ph.d.-studerende i forbindelse med den såkaldte "4+4-ordning" efter regler fastsat af universitetet.

Der har vist sig et yderligere behov for fleksibilitet i forhold til at indskrive studerende. Der skabes derfor mulighed for, at universiteterne generelt kan indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelserne efter regler fastsat af universitetet. Universitetet kan for eksempel herefter også indskrive studerende på en såkaldt "3+5-ordning", hvor den studerende efter endt bacheloruddannelse indskrives sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen. Muligheden for sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelsen øger fleksibiliteten i ph.d.-uddannelsen, idet universiteterne kan indskrive ph.d.-studerende på den normale 3+2+3-ordning samt for eksempel på 4+4- og 3+5-ordningen.

Ved sideløbende indskrivning er der ikke tale om fuld- tidsindskrivning på kandidatuddannelsen. Derfor kan indskrivningsperioden for den to-årige kandidatuddannelse strække sig over mere end to år. Universitetet vil ikke modtage kandidatbonus for studerende, som indskrives sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen, og som afslutter kandidatuddannelsen efter mere end to års indskrivning.

SU-styrelsen har oplyst, at studerende på 4+4- og 3+5-ordningen vil være økonomisk sidestillet efter SU-lovens bestemmelser om uddannelsesstøtte til ph.d.-studier, der påbegyndes før opnåelse af kandidatgrad.

Til nr. 3

Den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 1, 1. pkt., præciserer gældende ret, idet ministerens bemyndigelse til at fastsætte generelle regler om uddannelse allerede i dag omfatter hjemmel til at fastsætte regler om eksamen mv., selv om det ikke udtrykkeligt fremgår af ordlyden. Den sproglige præcisering af bestemmelsen i § 8, stk. 1, 1. pkt., skal ses i sammenhæng med forslaget i bestemmelsens 2. pkt.

Af den gældende eksamensbekendtgørelse, jf. § 43 og § 52 i bekendtgørelse nr. 867 af 19. august 2004, fremgår det, at en klage eller anke over eksamen ikke kan resultere i en lavere bedømmelse end den oprindeligt givne.

Det foreslås, at ministeren fastsætter nærmere regler for klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksaminer, herunder at ministeren kan bestemme, at klager og anker over en faglig bedømmelse kan resultere i en lavere karakter. Det indebærer således, at karakteren både kan sættes op og ned i forbindelse med en klage eller ankesag. Ved tilbud om ombedømmelse eller omprøve som følge af væsentlige fejl eller mangler ved en prøve, der ikke skyldes eksaminandens forhold, vil hverken ombedømmelse eller omprøve kunne resultere i en

lavere karakter. Er der tale om fejl eller mangler af særlig grov karakter, kan den afholdte prøve annulleres og en omprøve foranstalles. I denne situation kan omprøven resultere i en lavere karakter.

Med forslaget er det forventningen, at studerende, som klager over en faglig bedømmelse ved en prøve, efterfølgende vil få den materielt korrekte afgørelse af universitetet, det vil sige at klageren vil få en retvisende bedømmelse og derfor en korrekt karakter for præstationen. Forslaget skal således medvirke til at sikre, at bedømmelsen (karakteren) gives i overensstemmelse med de faglige mål, der er opstillet for det pågældende fag. Der henvises til § 10, stk. 2, i bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved universitetsuddannelser (karakterbekendtgørelsen), som indeholder krav om fastsættelse af målbeskrivelser for det enkelte fag/fagelement i uddannelsens studieordning.

Til nr. 4

Konsekvensrettelse som følge af ændringen i forslaget § 1, nr. 1.

Til nr. 5

Med det foreslåede *stk. 1* begrænses anvendelsen af universitetsbetegnelsen til universiteter omfattet af universitetsloven og andre institutioner, der har hjemmel hertil i lovgivning. Forbuddet berører således ikke institutioner på Undervisningsministeriets område, der allerede ved lov har fået mulighed for f.eks. at anvende betegnelsen "university college".

For at sikre en effektiv beskyttelse omfattes også oversættelser af betegnelsen universitet, for eksempel "university" eller tilsvarende oversættelser på andre sprog. Der er altså tale om en beskyttelse af betegnelsen gennem et forbud mod en bredere anvendelse af universitetsbetegnelsen.

Med udtrykket "betegnelse" menes institutionens eller virksomhedens titel eller navn. Den officielle titel eller navnebetegnelse omfattes af forbuddet. I det tilfælde, hvor institutionen eller virksomheden har en anden officiel betegnelse, men sideløbende anvender universitetsbetegnelsen som et "kaldenavn", udstrækkes forbuddet ligeledes hertil. Forbuddet omfatter også den situation, hvor universitetsbetegnelsen helt eller delvis indgår i institutionens eller virksomhedens titel eller navn.

Endvidere omfattes forkortelser af universitet, eksempelvis "uni", hvis de bruges som betegnelse for eller i sammenhæng med uddannelses- og universitetsvirksomhed.

Forbuddet er alene et markedsføringskrav. Der er ikke tale om forbud mod visse virksomheder, der har til formål at udstede uddannelsesdiplomer, eller på anden vis regulering af sådanne uddannelsesvirksomheder, der eksempelvis udbyder ikke akkrediterede uddannelser m.v. Disse kan fortsat udbyde undervisningsydelser, men under et andet navn.

Kun når der er tale om en situation, hvor universitetsbetegnelsen indgår i en institutions eller virksomheds titel, og den pågældende institution eller virksomhed udøver aktiviteter, der er egnet til forveksling med universitetsvirksomhed, vil denne være omfattet af forbuddet. En boghandel eller cafe vil således ikke være afskåret fra at anvende betegnelsen "universitetsboghandel" eller "universitetscaféen".

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling forestår håndhævelsen af forbuddet, om nødvendigt gennem fagedforbud, tvangsbøder e.l. efter de almindelige regler i retsplejeloven herom.

Formålet med det foreslåede *stk. 2*, er at sikre, at traditionelle udenlandske universiteter, der måtte ønske at udbyde undervisning i Danmark, ikke bliver omfattet af forbuddet. Det forudsættes, at disse er oprettet, reguleret, godkendt eller på anden måde anerkendt efter national lovgivning. Da ikke alle stater har fastsat en egentlig godkendelsesprocedure for statslige eller private institutioner eller virksomheders brug af universitetsbetegnelsen, skal bestemmelsen forstås bredt, således at alle institutioner, der i traditionel forstand er anerkendt i deres hjemland, vil være undtaget. En udenlandsk institution vil således f.eks. være omfattet af undtagelsesbestemmelsen, såfremt denne modtager direkte eller indirekte offentlig økonomisk støtte eksempelvis som et decideret økonomisk tilskud til drift mv. eller i form af særlig regulering af skatteforhold eller lignende. Endvidere vil institutionen kunne være omfattet, såfremt dens udbudte uddannelser er godkendt eller på anden vis kvalitetssikrede efter bestemmelserne i den nationale lovgivning. Til denne vurdering gælder bemærkningerne til nr. 3 tilsvarende.

Formuleringen i den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2, nr. 2, er indsat til overholdelse af rettigheder som følge af eller afledt af folkeretlige forpligtelser. Med international aftale forstås således institutioner eksempelvis UN University oprettet under FN (Forenede Nationer). Med international aftale menes derudover institutioner oprettet med hjemmel i en folkeretlig traktat mellem to eller flere stater.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2, nr. 3, er at sikre, at forbuddet er i overensstemmelse med EU-retten. Forbuddet i stk. 1 kan – for så vidt

angår de institutioner m.v., der ikke er omfattet af stk. 2, nr. 1, – udgøre en restriktion i adgangen til at etablere sig og tilbyde undervisningsydelser mod betaling i Danmark, jf. EUF-traktatens artikel 49 om den frie etableringsret. Som omtalt i de almindelige bemærkninger er formålet med forbuddet bl.a., at potentielle studerende ikke bibringes den fejlopfattelse, at undervisning fra et sådan universitet er godkendt af staten og formelt kompetencegivende. Det er vurderingen, at en restriktion af etableringsretten således er egnet og proportional og begrundet i overensstemmelse med praksis for TEF art. 43. Det er endvidere opfattelsen, at mindre indgribende midler såsom eksempelvis omfattende oplysningskampagner ikke er egnet til at opnå ovennævnte hensyn.

Undervisningsvirksomheder, der alene udbyder deres kurser mv. i andre EU-lande end Danmark, vil som udgangspunkt ikke være omfattet af forbuddet – også selvom disse på for eksempel internettet tilbyder en dansksproget udgave af deres undervisningstilbud.

Tjenesteydelseslovens § 11, der gennemfører servicedirektivets (direktiv 2006/123/EF) artikel 16, regulerer udbud af midlertidige tjenesteydelser i Danmark fra en tjenesteyder etableret i et andet EU-land. EF-Domstolen har i den forbindelse fundet, at undervisningsinstitutioners undervisningsydelser er ”tjenesteydelser” i traktatens forstand, hvis institutionen drives erhvervs-mæssigt, jf. sag C-318/05, Kommissionen mod Tyskland. I tilsvarende omfang er undervisningsydelser også ”tjenesteydelser” i servicedirektivets forstand. Undervisningsvirksomheder, der midlertidigt udbyder undervisningsydelser her i landet, kan derfor være omfattet af tjenesteydelseslovens § 11.

Det følger af tjenesteydelseslovens § 11, at alle restriktioner i adgangen til midlertidigt at udbyde tjenesteydelser (det vil sige uden at etablere sig) i Danmark fra en tjenesteyder etableret i et andet EU-land, enten skal være begrundet i den offentlige orden, sikkerhed, sundhed eller miljøhensyn. De hensyn, der begrundet forbuddet mod anvendelse af betegnelsen ”universitet”, kan næppe karakteriseres som et af disse fire hensyn. Derfor kan et forbud ikke udstrækkes til at omfatte udbydere af midlertidige tjenesteydelser. Henset til, at der for at være omfattet af tjenesteydelsesreglerne alene skal være tale om et midlertidigt udbud af undervisningsydelser her i landet, er det vurderingen, at denne undtagelse vil have et begrænset anvendelsesområde.

Med den forslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2, nr. 4, sikres, at en dansk institution, der udbyder uddannelse kvalitetssikret af en udenlandsk institution, ikke bliver ramt af forbuddet. Bestemmelsen indebærer imidlertid, at en sådan institution skal følge internationale principper for kvalitetssikring. Det kan for eksempel være de

europæiske standarder og retningslinier for kvalitetssikring, herunder akkreditering, eller tilsvarende.

Til § 2

Til stk. 1.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2010. Det er vurderingen, at forbuddet udgør en teknisk forskrift til regulering af tjenesteydelser i informations-samfundet, omfattet af EU-direktiv 98/34, artikel 2, nr. 2, (Informationsproceduredirektivet) som ændret ved EU-direktiv 98/48 artikel 1, nr. 2, litra a. Efter ændringsdirektivet omfatter informationsproceduredirektivet blandt andet også tjenesteydelser, der normalt ydes mod betaling, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager, eksempelvis modtagelse af undervisning over e-mail. Dette betyder, at forslaget skal notificeres til Europa-Kommissionen, jf. EF-direktiv 98/38 artikel 8, stk. 1. Lovforslaget skal derefter afvente en notifikationsperiode (stand-still periode) på op til fire måneder, inden lovforslaget kan endeligt vedtages, jf. direktivets artikel 9, stk. 1, som ændret ved EU-direktiv 98/48 artikel 1, nr. 5.

Endvidere er det vurderingen, at forbuddet udgør en restriktion i retten til etablering efter TEUF art. 49, men at lovforslagets formål og opbygning kan begrundes og er proportional i forhold til regler og domspraksis efter TEUF art. 49. På den anden side kan samme hensyn ikke begrundes efter gældende EU-regler for udbydere af midlertidige tjenesteydelser, hvorfor disse bliver undtaget fra lovforslagets anvendelsesområde.

Til stk. 2.

Det foreslås, at de Erasmus Mundus-uddannelser, som EU-kommissionen har godkendt inden lovens ikrafttræden, og som derfor er godkendt efter de hidtidige regler for godkendelse af uddannelser i Danmark, kan videreføres i medfør af lovforslagets § 3, stk. 7. Herved vil kandidatuddannelser, som danske universiteter udbyder som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, fremover følge samme retsgrundlag. Ministeren forventes dog at ville udnytte bemyndigelsen til at dispensere i medfør af forslagens § 3, stk. 1, 2. punktum, således at eksisterende Erasmus Mundus-kandidatuddannelser først skal nyakkrediteres eller kvalitetssikres på anden måde og efterfølgende godkendes, jf. bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 1, stk. 1, når uddannelserne skal nyakkrediteres efter de hidtil gældende regler.

Til stk. 3.

Den 5-årige overgangsperiode fra lovens ikrafttræden indebærer, at allerede eksisterende institutioner eller virksomheder, der i dag udøver uddannelses- og undervisningsvirksomhed under betegnelsen "universitet", får en rimelig tid til at indrette deres virksomhed under et andet navn. Overgangsperioden er indsat af hensyn til de berørte virksomheders ejendomsretlige beskyttelse efter grundlovens § 73. Det er almindeligt antaget, at ejendomsbegrebet efter bestemmelsen omfatter udøvelse af virksomhed af privatretlig karakter og beskytter mod ekspropriative indgreb (indgreb der har karakter af afståelse), medmindre dette kan begrundes i hensynet til almenvellet og gennemføres ved lov og mod fuld erstatning. Det er vurderingen, at forbuddet, ikke har en intensitet, som medfører, at indgrebet i den ejendomsretlige beskyttelse for de berørte virksomheder m.v. kan karakteriseres som ekspropriativt. Der er i den forbindelse lagt vægt på intensiteten af indgrebet, idet forbuddet alene opstiller et markedsføringskrav, men i øvrigt

ikke tilsigter at regulere virksomhedernes økonomiske virke. Således kan berørte virksomheder fortsætte udbud af kursus- og uddannelsesvirksomhed, blot dette sker under et andet navn. Idet det ikke kan udelukkes, at forbuddet i helt særlige tilfælde kan være særlig økonomisk byrdefuld for en berørt virksomhed eller lignende, imødekommes denne situation med indsættelsen af den 5-årige overgangsperiode, således at virksomheder og institutioner får en rimelig tid til at tilpasse deres markedsføring til et nyt navn og brand. Længden på overgangsperioden er endvidere fastsat under hensyn til længden af et fuldt kandidatuddannelsesforløb, sådan at allerede optagne studerende vil kunne færdiggøre den uddannelse, de er blevet stillet i udsigt af den pågældende udbyder efter de nugældende regler.

Det bemærkes, at forbuddet gælder umiddelbart for institutioner m.v., som ikke før ikrafttrædelsestidspunktet har udøvet uddannelses- og undervisningsvirksomhed under betegnelsen "universitet".

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lov-bekendtgørelse nr. 985 af 21. oktober 2009, foreta-ges følgende ændringer:

§ 3. Universitetet beslutter, hvilke forskningsba-serede uddannelser det vil udbyde inden for sine fagområder. Universitetets udbud efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 5, stk. 1, skal godkendes af Akkre-diteringsrådet, jf. lov om Akkrediteringsinstitutio-nen for videregående uddannelser.

Stk. 2. Hvis en eksisterende uddannelse på et uni-versitet ikke godkendes eller godkendelsen bortfal-der, jf. § 10 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser, kan det pågældende universitet ikke optage studerende på uddannelsen. Ministeren fastsætter en plan for, hvordan allerede optagne studerende på uddannelser nævnt i 1. pkt. kan færdiggøre deres uddannelsesforløb. Ministe-ren kan i den forbindelse pålægge andre universi-teter at optage disse studerende eller at overtage ansvaret for uddannelsesforløbet på det pågælden-de universitet.

Stk. 3. Universitetets uddannelser efter stk. 1 kan alene udbydes i Danmark, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. Universitetet kan tilbyde studerende som et individuelt valg og som et alternativ til at gen-nemføre en uddannelse i Danmark at gennemføre dele af uddannelsen ved et eller flere udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter om gensidig udveksling.

Stk. 5. Universitetet kan i særlige tilfælde udbyde en uddannelse, hvor dele af uddannelsen ikke kan gennemføres i Danmark, men skal gennemføres ved et eller flere udenlandske universiteter efter af-tale mellem de pågældende universiteter om gen-sidig udveksling, jf. dog stk. 1.

1. § 3 affattes således:

»**§ 3.** Universitetet beslutter, hvilke forsknings-baserede uddannelser det vil udbyde inden for sine fagområder. Universitetets udbud efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 5, stk. 1, skal godkendes af Akkre-diteringsrådet, jf. lov om Akkrediteringsinstitutio-nen for videregående uddannelser. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan dispensere fra kravet om godkendelse efter 2. pkt., hvis der er tale om en uddannelse, der udbydes som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus.

Stk. 2. Hvis en eksisterende uddannelse på et uni-versitet ikke godkendes, eller godkendelsen bort-falder, jf. § 10 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser, kan det pågældende universitet ikke optage studerende på uddannelsen. Ministeren fastsætter en plan for, hvordan allerede optagne studerende på uddannelser nævnt i 1. pkt. kan færdiggøre deres uddannelsesforløb. Ministe-ren kan i den forbindelse pålægge andre universi-teter at optage disse studerende eller at overtage ansvaret for uddannelsesforløbet på det pågælden-de universitet.

Stk. 3. Universitetets uddannelser efter stk. 1 kan alene udbydes i Danmark, jf. dog stk. 4, 5 og 7.

Stk. 4. Universitetet kan tilbyde studerende, som et individuelt valg og som et alternativ til at gen-nemføre en uddannelse i Danmark, at gennemføre dele af uddannelsen ved et eller flere udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter om gensidig udveksling.

Stk. 5. Universitetet kan i særlige tilfælde udbyde en uddannelse, hvor dele af uddannelsen ikke kan gennemføres i Danmark, men skal gennemføres ved et eller flere udenlandske universiteter efter af-tale mellem de pågældende universiteter om gen-sidig udveksling (fællesuddannelse). Hvis der ikke

Stk. 6. Studerende, der er under uddannelse i medfør af stk. 4 og 5, følger, mens de er indskrevet på det udenlandske universitet, reglerne for det pågældende universitet og ikke reglerne fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 7. Ministeren kan efter ansøgning fra et dansk universitet godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. Ministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for godkendelsen.

Stk. 8. Ministeren kan som led i en aftale om gensidig udveksling efter stk. 4 og 5 bestemme, at det danske universitet kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på den pågældende uddannelse. Tilsvarende kan det danske universitet udstede eksamensbevis til en studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse, der er godkendt i medfør af stk. 7.

Stk. 9. Ministeren fastsætter nærmere regler for gennemførelsen af uddannelsen efter stk. 4 og 5 og for udstedelse af eksamensbevis efter stk. 8 og kan i den forbindelse fravige bestemmelserne i § 17, stk. 4, § 18, stk. 5 og 6, og § 34, stk. 1.

er mulighed for gensidig udveksling, kan universitetet tillige i særlige tilfælde henlægge dele af en uddannelse til et universitet i udlandet (udlagt undervisning).

Stk. 6. Studerende, der er under uddannelse i medfør af stk. 4 og 5, følger, mens de er indskrevet på det udenlandske universitet, reglerne for det pågældende universitet og ikke reglerne fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 7. Universitetet kan i samarbejde med udenlandske universiteter udbyde uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 2, som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, hvor uddannelsens enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter.

Stk. 8. Aftalen efter stk. 7 skal indeholde bestemmelser om, at den enkelte studerende skal være optaget på uddannelsen ved et af de deltagende universiteter. Studerende, der er optaget ved det danske universitet, er i perioden, hvor de er indskrevet på et udenlandsk universitet, omfattet af reglerne for det udenlandske universitet, herunder om eventuel deltagerbetaling, og ikke regler fastsat i medfør af denne lov. Studerende, der er optaget ved et udenlandsk universitet, er i den periode, hvor de er indskrevet ved det danske universitet, omfattet af regler fastsat i medfør af denne lov, herunder om eventuel deltagerbetaling.

Stk. 9. Ministeren kan efter ansøgning fra et dansk universitet godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. Ministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for godkendelsen.

Stk. 10. Ministeren kan fastsætte regler om, at det danske universitet som led i en aftale efter stk. 4, stk. 5, 1. pkt., og stk. 7 kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på den pågældende uddannelse. Tilsvarende kan det danske universitet udstede eksamensbevis til en studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse, der er godkendt i medfør af stk. 9.

Stk. 11. Ministeren fastsætter nærmere regler for udbud og gennemførelse af uddannelsen efter stk. 4, 5, 7 og 9 samt for udstedelse af eksamensbevis efter stk. 10. Ministeren kan i regler fastsat i medfør

af 1. pkt. fravige bestemmelserne i § 13 a, § 17, stk. 4, § 18, stk. 5 og 6, og § 34, stk. 1.«

2. I § 4 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

Stk. 4. Universiteterne kan indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen, jf. stk. 1, nr. 2 og 3.

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

§ 8. Ministeren fastsætter generelle regler om uddannelse, herunder censur, jf. §§ 4 og 5, om titler, som er knyttet til uddannelse, jf. § 6, og om adgang til uddannelse.

3. § 8, stk. 1, affattes således:

»Ministeren fastsætter generelle regler om uddannelse, herunder prøver, eksaminer og censur, jf. §§ 4 og 5, om titler, som er knyttet til uddannelse, jf. § 6, og om adgang til og optagelse på uddannelse. Ministeren fastsætter nærmere regler om klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksaminer, herunder om at omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter.«

§ 21

Stk. 4. Universitetet kan i forbindelse med udbud af uddannelser i udlandet efter § 3, stk. 7, eller forskningssamarbejder yde tilskud til et eller flere udenlandske universiteter. Rammerne for tilskud fastlægges på de årlige finanslove.

4. I § 21, stk. 4, ændres »stk. 7« til: »stk. 9«.

5. Efter § 33 indsættes i *kapitel 5*:

»§ 33 a. Betegnelsen universitet eller tilsvarende betegnelse på andre sprog samt forkortelser heraf som forretningskendetegn og lignende i forbindelse med udøvelse af uddannelses- og universitetsvirksomhed må kun anvendes af universiteter omfattet af denne lov og af institutioner, som i medfør af anden lov er tillagt ret hertil.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse for:

- 1) udenlandske universiteter, som ifølge lovgivningen i det pågældende land eller i øvrigt er offentlig anerkendt,
- 2) udenlandske universiteter, der er anerkendt efter international aftale eller i aftalen har opnået retten til betegnelser efter stk. 1,
- 3) institutioner m.v., der i medfør af EU/EØS-reglerne i øvrigt har ret til at markedsføre sig her i landet under betegnelser efter stk. 1,
- 4) institutioner m.v. i Danmark, der i udlandet af en institution, der følger internationale principper for kvalitetssikring, er blevet godkendt til betegnelser

efter stk. 1 eller har fået deres uddannelser godkendt
som universitetsuddannelser.«